

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSJEKU

FILZOFSKI FAKULTET U OSJEKU

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte zastavljena Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske akademije za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti), društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upomeli smo vez s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija" iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali" - projekte Hrvatske za-

klade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa "istraživački projekti", "Uspostavi istraživački projekti", projekti u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača" - izobrazba novih doktora znanosti, projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa Erasmus+, najvećega programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. U ovom broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo projekte Filozofskoga fakulteta u Osijeku.

Filozofski fakultet sudjeluje u provedbi znanstvenoistraživačkoga projekta "Doprinos doktorskog rada Branka Gavelle hrvatskoj filozofskoj baštini" - a voditelj je projekta dr. sc. Hrvoje Potlimgrović, viši asistent Filozofskoga fakulteta u Osijeku. Projektom se želi doprinijeti uvršćavanju Branka Gavelle u hrvatsku filozofsku baštinu. Filozofski fakultet sudjeluje u proved-

bi projekta "Našlje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi", a voditeljica je projekta dr. sc. Jelena Potaki Šumiga, asistentica na Odsjeku za engleski jezik i književnost. Cilj je projekta sagledati fenomen našlja iz različitih perspektiva, u najprije smislu - psihološkom, verbalnom, seksualnom i tjelesnom, kako bi se utvrdili razlozi učestlosti i popularnosti takvih umjetničkih, medijskih i pop-kulturnih prikaza te njihov utjecaj na suvremenog čitatelja, gledatelja ili igrača videoigara.

Na Filozofskome fakultetu provodi se i projekt "Urbana inekorpornost u suvremenoj prozi njemačkog govornog područja" a voditeljica je projekta dr. sc. Marijana Mandić, asistentica Filozofskoga fakulteta u Osijeku. Znanstvenoistraživački projekt usmjeren je na istraživanje čimbenika (ne) oporosti i inekorporativnosti u suvremenoj prozi njemačkog govornog područja nastalo u posljednjem desetljeću (2016. - 2025.).

Doprinos doktorskog rada Branka Gavelle hrvatskoj filozofskoj baštini

Hrvoje POTLIMGROVIĆ

- Voditelj projekta: dr. sc. Hrvoje Potlimgrović, viši asistent
- Vrijednost projekta: 2.600,00 eura
- Razdoblje trajanja provedbe projekta: 1. rujna 2025. - 30. rujna 2026. godine
- Izvor financiranja: Filozofski fakultet u Osijeku

Branko Gavelle (1905. - 1962.) najpoznatiji je kao kazališni redatelj, teatrolog i kazališni kritičar, ali i kao prevoditelj te podnag Medijum, bio je i filozof. O tome ponajviše izvodeći njegova doktorska disertacija *Erkenntnis-theoretische Bedeutung des Urteils*. Nije je pod vodstvom Friedricha jedla obratio 1900.

Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Beču. Napisa-na je na njemačkom jeziku u rukopisu Emme Marie Füllepp, a čuva se u njegovu osobnom arhivskom fondu u sklopu Završne za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. U disertaciji se usmjerio na problem zida, što je bila vrlo aktualna tema u to doba, i to je perspektive spoznaje teorije i logike, na hrvatski jezik preveo ju je kazališni redatelj, teatrolog i dramaturg Vlasto Švaco (1930. - 2004.). Prijevod je strojopisni, a nosi naziv *Spoznajnoteorija značenja zida*. Ni jedan ni drugi dokument nikada nisu objavljeni. Te su činjenice vrlo vrijedno doprinijele tome da Gavelle danas nije prepoznat kao hrvatski filozof, što jamo

dokazuje i podatak da nije uvršten niti u jedan sintetički prikaz povijesti hrvatske filozofije. Na temelju tih polazišnih spoznaja, formulirano je pet projektnih ciljeva: 1) izraditi cjeloviti pregled (transkripciju) neobjavljenog rukopisa Gavelle doktorske disertacije; 2) učiniti filozofsku i filološku redakciju; 3) kad objavljenog Švacojeva strojopisnog prijevoda te disertacije; 4) prirediti suvremeno izdanje rukopisa disertacije i njena prijevoda; 5) izraditi povijesno-filozofsku i filološku studiju o Gavellovim doktorskoj disertaciji, i si doprinijeti uvršćavanju Branka Gavelle u hrvatsku filozofsku baštinu. Te se ciljeve nastojati ostvariti dr. sc. Hrvoje Potlimgrović, viši asistent na Odsjeku za fi-

lozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i voditelj projekta, te dr. sc. Kristijan Gradeček s Instituta za kozmologiju i filozofiju prirode u Križevcima kao suradnik na projektu. Osim Filozofskog fakulteta u Osijeku, vrijednost projekta prepoznala je i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, točnije, njegov Odsjek za povijest hrvatskog kazališta. Njegov je voditelj, akademik Boris Senker, dao dopuštenje za objavljivanje rukopisa Gavelle disertacije. Projekt Doprinos doktorskog rada Branka Gavelle hrvatskoj filozofskoj baštini (FFOC-007) ne bi bio potpun ni bez pomoći akademika Branka Despota koji je s voditeljem projekta nesebično podijelio Švacojevo strojopisno prijevoda Gavelle rukopisa.

Izjek rukopisa disertacije Branka Gavelle

Voditelj projekta dr. sc. Hrvoje Potlimgrović

Proveden interni projekt Filozofskog fakulteta

Jelena PATAKI ŠUMIGA

Projekt Našlje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi i jedan je od dva godišnja znanstvenoistraživačka projekta koja je u ak. god. 2024./2025. interno financirao Filozofski fakultet u Osijeku kao nositelj. Projekt vrijedan 2.350,00 eura proveden je od 1. rujna 2024. do 30. rujna 2025. a voditeljica je bila dr. sc. Jelena Potaki Šumiga, asistentica na Odsjeku za engleski jezik i književnost. Istraživački tim projekta činili su izv. prof. dr. sc. Jolanda Matek i naodovni asistenti Valentina Markasović i Zvonimir Pretenjača s istog Odsjeka te prof. dr. sc. Kamilla Elliott sa Sveučilišta u Winchesteru, UK. Potaknut našljem u medijima, fikcionalnim sadržajima i svim sferama modernog života, projekt je nastavak voditeljice doktorske disertacije (2016/2017.)

rada *Tijela u suvremenoj anglofonom distopijom romanu*, koja je istraživala elapsitme i skrivene oblike našlja kakve rpe suvremeni pojedinci u književnim distopijama, a sada područje istraživanja širi na druge medije, poput filмова, serija, glazbe i videoigara. U tu svrhu, 16. lipnja 2025., na Filozofskom fakultetu održan je međunarodni znanstveni skup *Mediating Violence: Contemporary Adaptations and*

Popular Culture. Uz plesne izlagače i njihova predavanja - "Mediating Violence: Kara Walker and Harper's Pictorial History of the Civil War (Annotated)" (2008) profesorice Elliott i "Deadly Ontopian Play" izv. profesora Leggitta - sudionici su imali priliku poslušati dvadeset izlaganja sudionika sa sveučilišta u Osijeku, Zagrebu, Zadru, ali i iz Mađarske, Slovenije, Portugala, SAD-a te s Novog Zelanda. Cilj je konferencije, kao i

projekta, bio iz različitih perspektiva sagledati fenomen našlja u najprije smislu - psihološkom, verbalnom i seksualnom i tjelesnom - kako bi se utvrdili razlozi učestlosti i popularnosti takvih umjetničkih, medijskih i pop-kulturnih prikaza te njihov utjecaj na suvremenog čitatelja, gledatelja ili igrača videoigara. Izlaganja sudionika bila su popraćena nizom pitanja i zanimljivim raspravama, čime se potvrdila

aktualnost teme i potreba za daljnjim istraživanjem spomenutih fenomena, čemu će pridonijeti i objava radova s konferencije, koje urođuju izv. prof. dr. sc. Matek i dr. sc. Potaki Šumiga i čija je izrada u tijeku. Detaljnije informacije o pojedinačnim izlaganjima dostupne su na https://www.instagram.com/mediating_violence_conference

Organizaciji konferencije pridonijeli su i studenti diplomskog studija *Urbana i stipe kopirivnjak*, a izlaganjima su prisustvovali i njihovi zainteresirani kolege, studenti privediplomskog i diplomskog studija Engleskog jezika i književnosti. Na akademskom blogu Kate-dre za književnost engleskoga jezičnog područja, *Practical The Shapes of Popular Culture* objavljena su i dva studentska razdoblja iz projekta. "Teen Violence in Adolescence as a Systemic Phenomenon" i Ivane Dunjak i Stipe Kopirivnjak te "Robert Eggers's Nosferatu: A Synthesis of Vampire Tradition" Stipe Kopirivnjaka (<https://fractaloff.wordpress.com/category/article/>)

Projekt je doprinio znanju i praksi svih sudionika s obzirom na to da čitav kolegije ili izraduju doktorske koji se uvelike temelje na suvremenoj popularnoj kulturi, adaptacijama našlja. Članovi projektnog tima dobili su mogućnost za razvoj stručnih vještina i znanja o navedenim temama zahvaljujući stručnjacima s britanskih sveučilišta, a vanjski članovi platformi za disteminaciju svojih stručnih znanja i iskustava. Nadamo se, Filozofski fakultet kroz navedeni se projekt afirmirao kao znanstveno-obrazovna ustanova koja pomno prati i proučava trendove u popularnoj kulturi i društvu te im pristupa iz znanstveno utemeljene perspektive i tako razvija recenat, društveno relevantan i kvalitetan obrazovni sadržaj za svoje (buduće) studente.

